

Viktigheten av god hygiene i våtfôret

Av: Victoria Bøhn Lund, Produksjef Svin

Uønsket vekst av bakterier, gjær og mugg i et våtfôringsanlegg til svin kan gi problemer med appetitt, reproduksjon, diare og andre helseproblemer. Riktig rengjøring og bruk av støtteprodukter kan hjelpe deg å oppnå god hygienisk kvalitet.

Et våtfôr er en levende biomasse hvor det kan vokse både ulike bakterier, mugg og gjær. Med både varme, fuktighet og næringsstoffer til stede er det flere ulike mikroorganismer som kan trives. Noen av disse er ønskelige og andre vil vi ikke ha tilstede i våtfôret. Det kan være en utfordring å oppnå lav nok pH i våtfôret, men vi vet at lav pH hjelper til å opprettholde hygienisk kvalitet når det er problemer med sykdomsfremkallende bakterier (også kalt patogene bakterier). Det er hovedsakelig melkesyrebakteriene vi ønsker å ha tilstede i våtfôret- disse hjelper til å senke pH og skaper ikke helseutfordringer.

Konsekvenser av feilgjæring

Ved feil gjæring i våtfôranlegget vil mikroorganismene som blomstrer opp stjele næring fra fôret. Ved problemer med patogene bakterier(Coli) i våtfôr, forsvinner syntetiske aminosyrer, som dermed ikke kommer grisen til nytte. Dette vil gi våtfôret tapt næringsverdi. Er du riktig uheldig kan det oppstå uønskede bakterier, gjær eller mugg som kan skape sykdom og redusert produksjon hos grisene dine. Muggsopp, gjærsopp og enterobakterier er mikroorganismer vi ikke vil ha.

Rengjøring forebygger feilgjæring

Ukentlig rengjøring av blandetanken i våtfôranlegget anbefales. Da vaskes hele tanken, vær spesielt oppmerksom på lokk og taket i tanken. Den automatiske spylingen av tanken etter hver utfôring skal til enhver tid være aktivert slik at det sikres en grovvask de resterende dagene.

Rørstrengene vaskes normalt kun ved restart av et anlegg hvor man mistenker eller har fått påvist feilgjæring. Da skal alle rørgater tømmes for fôr ved gjennomspyling og vaskes med basisk rengjøringsmiddel og desinfiseres med egnet middel. Pass på at dette vannet ikke kommer i fôrtrau som grisene har tilgang på. Etter en slik restart bør anlegget tilføres melkesyrebakterier for å sikre en ønsket fermentering fra start. Dette kan gjøres ved hjelp av **Bactocell Farm** .

Ved vask av våtfôranlegg, som ved øvrig vask av grisehus bør det brukes varmt vann. Vannet bør imidlertid ikke være varmere enn 40 °C, da dette kan føre til at proteiner i fôrrestene koagulerer og fester seg til rør og våtfôrtank.

Skaff oversikt over situasjonen i ditt anlegg

pH kan måles ved hjelp av pH-papir. En del av fôrkonsulentene hos de ulike møllene har også tilgang til pH-måler. En forskjell i pH fra nyblandet fôr i blandetanken og til pH i fôrtro er tegn på en feilgjæring.

Stikk hodet forsiktig ned i tanken og lukt; er det stikkende lukt er det tegn på feilgjæring.

Smak på fôret i troa. Er det besk og dårlig smak er det tegn på feilgjæring. Hvis du ikke synes det smaker godt, kan du være sikker på grisen synes det samme.

En annen enkel kontroll du kan gjøre selv er det vi kaller for «flasketesten». Da tar du ut 0,5-1 liter våtfôr fra anlegget (fôrtro eller returstreng) og fyller i en tømt og rengjort brusflaske. For full oversikt er det best å ta ut prøve fra ulike steder i anlegget ditt, både i blandetanken og i troa/returstrengen.

Korken skrues deretter på og flasken settes i romtemperatur et døgn. Etter et døgn tar du flasken med utendørs og åpner den. Om våtfôret er stille og ikke bruser mye tyder det på at alt er OK. Har du imidlertid fått en prøve som bruser og bobler og det kommer gass når du åpner flasken er dette tegn på at det kan være feilgjæring i anlegget ditt.

Da bør du sende inn en tilsvarende prøve til analyse. Flasken med våtfôr fryses da ned like etter prøvetaking og sendes med eksprespost til laboratoriet når den er fryst. Prøven bør analyseres for pH, gjær, mugg og bakterier. Du ser anbefalte verdier for et velfungerende våtfôr nedenfor. De anbefalte verdiene er satt strengere enn hva man ser f.eks i Danmark, og er for å kunne utelukke feil med våtfôret.

Måleparameter	Anbefalt nivå i våtfôr
pH	4,2-4,8
Mugg	< 100 CFU/g
Gjær	<100 000 CFU/g
Melkesyrebakterier	1-2,5 %
Enterobakterier	< 10 000 CFU/g
Etanol	0,1 - 4 g pr. kg våtfôr
Eddiksyre	0,1-0,25 %

Tiltak som hjelper

Ved en etablert feilkultur i våtfôranlegget bør anlegget vaskes ned og restartes. Dette er ikke enkelt for alle. Kanskje står det dyr i huset, eller det er snakk om lange rørgater som ikke er så tilgjengelige for vask. I slike tilfeller er det god hjelp i **Bactocell Farm**. Det kan både brukes ved oppstart av ny kultur (ideelt) eller som tilsetning i eksisterende våtfôr for å snu mikrofloraen i våtfôret.

Bactocell Farm er et pulver som tilsettes via mikrodoserer til blandetanken i våtfôranlegget. Det inneholder melkesyreproduserende bakterier som tilrettelegger for ønsket fermentering. Gjennom de melkesyreproduserende bakteriene senkes pH og fermenteringen styres mot den kvaliteten vi vil ha.

Bactocell Farm hindrer således oppblomstring og vekst av gjær, mugg, enterobakterier, coli og andre patogene bakterier i våtfôret til svin. Den er spesielt gunstig til bruk i sommerhalvåret eller hos deg som strever med feilgjæring i våtfôranlegget.

Bactocell Farm er gunstig for tarmhelsen

Produksjonen av melkesyre gir fôret en frisk og syrlig smak. Melkesyrebakteriene har også en probiotisk effekt hvor de styrker mikrofloraen i fordøyelseskanalen. Melkesyrebakteriene i Bactocell Farm er spesielt tilpasset gris og hjelper til å balansere mikrofloraen i tarmen i retning av de ønskede bakteriene. Dette bedrer tarmhelsen og reduserer fordøyelsesproblemer som diaré. Forsøk har vist lavere dødelighet som følge av enterobakterier (ballonggris) hos slaktegris som har fått Bactocell i fôret sammenlignet med dem som ikke fikk tildelt tilskuddet.

Bactocell Farm kommer i pakning på 5 kg. Kontakt din lokale fôrleverandør for bestillingsinformasjon. Du kan lese mer om Bactocell farm [her](#).

Kilder:

Lallemand

SEGES Gris

